

Verblijfplaatsen vleermuizen Gaanderenseweg 381, 24 april 2019

Vleermuizen zijn niet eng of gevaarlijk, zoals vaak wordt gedacht, maar interessant en nuttig. Vleermuizen zijn onschadelijke dieren en knagen niet. Ze maken niets stuk en de ontlasting bestaat slechts uit insectenpulver aangezien vleermuizen in Nederland strikt een dieet hebben bestaande uit insecten. Vleermuizen maken veel gebruik van de menselijke omgeving en zijn nuttig in het ecosysteem met name om populaties van insecten (muggen) in toom te houden.

De soortgroep is helaas erg kwetsbaar waardoor alle 20 in Nederland voorkomende en verdwenen soorten vleermuizen zijn al sinds lange tijd beschermd via nationale wetgeving, waaronder de Flora- en faunawet, huidige Wet Natuurbescherming. Sinds 1992 worden vleermuizen ook beschermd op grond van de Europese Habitatrichtlijn, waarbij de bescherming geldt voor alle Europese soorten.

Vleermuizen verblijven onder andere in ruimtes onder daken, kieren, spleten, ruimtes in spouwmuren en achter betimmeringen in woningen. Ook zijn er soorten die gebruik maken natuurlijke holtes, spleten, kieren in bomen. Een hedendaags trend is dat nieuwbouwwoningen hermetisch worden afgesloten en er daardoor geen ruimtes meer beschikbaar zijn voor vleermuizen om te verblijven, dit geldt ook voor gebouw broedende vogelsoorten zoals zwaluwen, mussen en spreeuwen. Ook duurzaamheidsmaatregelen hebben hun effect op deze diersoorten zoals het grootschalig na isoleren van spouwmuren en daken waarbij vleermuizen worden gedood.

Belangrijk is dan ook voor de instandhouding van deze vleermuissoortgroep dat het aanbod van verblijfplaatsen op peil wordt gehouden.

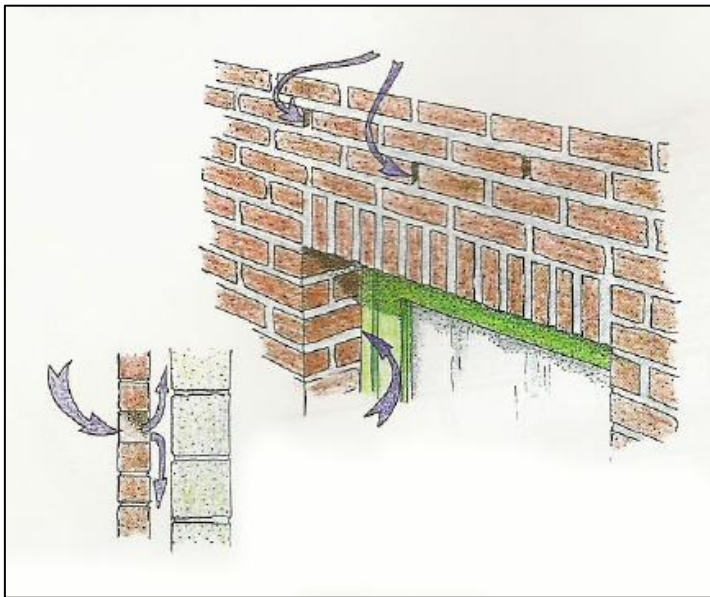
Figuur 1 Gewone grootoorvleermuis (Bron zoogdiervereniging) en vleermuis met na isolatie schuim (Bron vleermuis.net).

Geïntegreerde vleermuisvoorzieningen in de nieuwbouw.

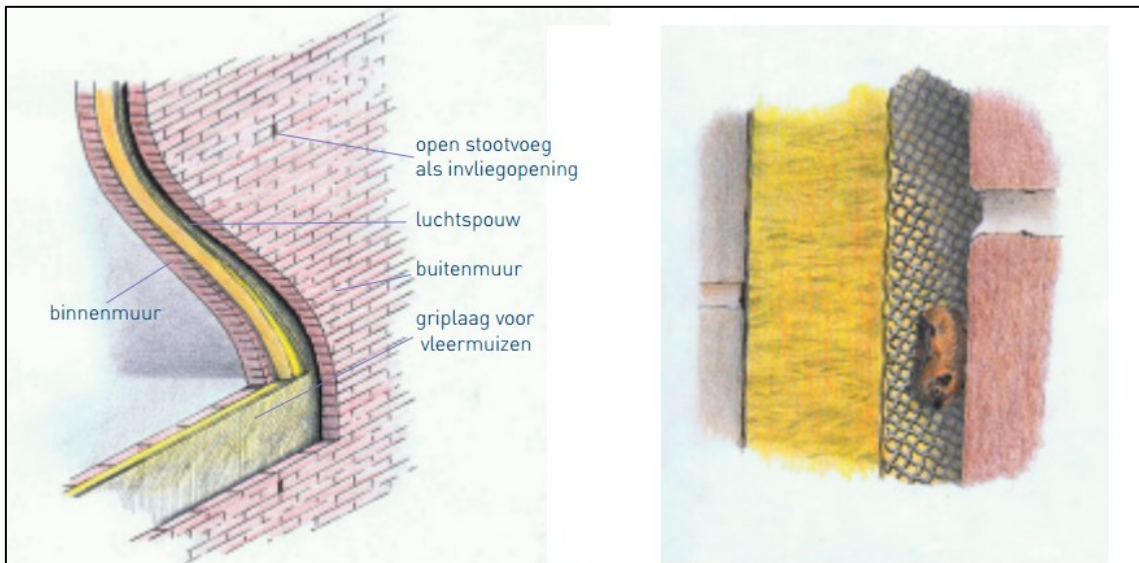
Spouwmuur toegankelijk maken als verblijfplaats

Verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen eenvoudig in huizen worden bewerkstelligd door spouwmuren toegankelijk te maken voor vleermuizen, middels het aanbrengen van open stootvoegen (2,5 cm breed en 5 à 10 cm lang) in de muren waar dit bouwtechnisch mogelijk is (zie figuren 2 t/m 4). Het geschikt maken van de spouwmuren kan op alle windrichtingen, maar dient op minimaal 2 verschillende windrichtingen gerealiseerd te worden indien gekozen wordt voor deze maatregel.

Open stootvoegen, breder dan 1 cm, in de buitenmuur van een spouwmuur zijn ook volgens het Bouwbesluit toegestaan. De ruimte achter en boven deze open stootvoegen (minimaal 1,5 bij 2 meter) mag niet worden opgevuld met isolatiemateriaal. Deze ruimtes kunnen wel met dunne (harde/opgeruwde) isolatie (geen irriterend materiaal als glaswol) worden geïsoleerd, zodat een spouwruijme (luchtsouw) van minimaal 3 à 4 centimeter aanwezig blijft tussen de buitenmuur en de isolatie. Hier kunnen vleermuizen jaarrond verblijven. Vleermuizen verblijven graag bovenin een spouwruijme, vanwege de warmte. Derhalve wordt geadviseerd de open stootvoegen bovenaan de spouwmuurdeel, minimaal een halve meter onder de rand, aan te brengen om warmteverlies en tocht te voorkomen. Verder dienen de open stootvoegen onverlicht te blijven en mogen deze niet worden voorzien van bijenbekjes.

Figuur 2 Spouwmuur als verblijfplaats voor vleermuizen (Bron: vleermuizeninfo.be)

Figuur 3 Spouw met ruimte voor vleermuizen om te verblijven (Bron vleermuizen.net).

Figuur 4 Vleermuizen in spouwruimte.

Ruimtes achter betimmeringen als verblijfplaats

Er kunnen betimmeringen aan de nieuwbouw worden aangebracht waar vleermuizen achter kunnen kruipen, bijvoorbeeld aan de kopse kanten in de nok (zie figuur 5). Indien gekozen wordt voor deze maatregel wordt op twee verschillende windrichting een betimmering aangebracht van minimaal circa één meter lengte, op minimaal 3 meter hoogte met vrije aanliegroute voor vleermuizen. Deze betimmering kan eventueel geschilderd worden in de kleur van de woning. Door een opening van 2,5 centimeter vrij te houden tussen de gevel en de betimmering ontstaat een verblijfplaats voor vleermuizen. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger maken hier gebruik van. De dieren hangen aan de gevel achter de betimmering. Zorg er voor dat het materiaal achter de betimmering ruw is, bijvoorbeeld baksteen of onbehandeld hout. Zorg ervoor de gevel niet verlicht wordt, dat schrikt vleermuizen af. Of maak gebruik van vleermuisvriendelijk verlichting.

Figuur 5. Voorbeeld van ruimtes achter betimmeringen waar vleermuizen kunnen verblijven (Bron www.checklistgroenbouwen.nl).

Meer informatie en mogelijkheden omtrent het geschikt maken van gebouwen is te vinden in de brochure “vleermuisvriendelijk bouwen” Een handreiking voor huiseigenaar, architect en beleidsmedewerker van Landschapsbeheer Flevoland van december 2011.

Alle voorgestelde verblijfsmogelijkheden zijn niet in strijd met het Bouwbesluit.

Vleermuiskasten aan bomen of op palen in groenvoorziening.

Er kunnen twee vleermuiskasten t.b.v. gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis, worden aangebracht op verschillende windrichtingen aan bestaande bomen van ruime omvang op het erf of indien er geen geschikte grote bomen aanwezig zijn op boompalen langs begroeiing (zie figuren 6 en 7). De kasten dienen op minimaal 3 meter hoogte geplaatst te worden en hebben een vrije aanliegroute nodig, lichtvrij en vrij te zijn van verstoring. Het type kast dat dient te worden toegepast betreft een houten vleermuiskast van 51x79x16 cm (breedte x hoogte x diepte) Vleermuizenkast Causa Artikelnummer: 91469 te bestellen bij www.vivara.nl

Figuur 6. Vleermuizenkast in boom.

Figuur 7. Vleermuizenkasten aan boompaal.